

Autoreferat

1. Imię i nazwisko

Elżbieta Kaczmarska

2. Posiadane dyplomy i stopnie naukowe – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej

- 1999 magister filologii słowiańskiej, Uniwersytet Warszawski (temat: *Opis struktury walencyjnej predykatów posiadających pozycję Experiencera w języku czeskim i polskim*)
- 2004 doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, Uniwersytet Warszawski (temat rozprawy: *Nominalizacje odczasownikowe w języku czeskim i polskim*)

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych/ artystycznych.

Uniwersytet Warszawski

- 1.10.2004 – 30.09.2006 asystent w Instytucie Sławistyki Zachodniej i Południowej, Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego
- 1.10.2006 – 30.09.2017 adiunkt w Instytucie Sławistyki Zachodniej i Południowej, Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego
- 1.09.2008 – 30.09.2014 zastępca dyrektora ds. finansowych i ogólnych w Instytucie Sławistyki Zachodniej i Południowej UW
- Od 1.10.2017 starszy wykładowca / pracownik naukowo-techniczny w Instytucie Sławistyki Zachodniej i Południowej UW

4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017 r. poz. 1789):

4.1. tytuł osiągnięcia naukowego/artystycznego

Metody ustalania ekwiwalentów czasowników wyrażających stany emocjonalne w przekładzie czesko-polskim na materiale z korpusu równoległego InterCorp

4.2. (autor/autorzy, tytuł/tytuły publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa, recenzenci wydawniczy)

Monografia pt. *Metody ustalania ekwiwalentów czasowników wyrażających stany emocjonalne w przekładzie czesko-polskim na materiale z korpusu równoległego InterCorp*, Elżbieta Kaczmarska, 2019, Wydawnictwa Wydziału Polonistyki, Warszawa, 254 strony.

Recenzentki wydawnicze:

doc. PhDr. Ivana Dobrotová, Ph.D., Univerzita Palackého, Olomuniec, Republika Czeska

doc. Mgr. Martina Ivanová, CSc., Uniwersytet Warszawski

4.3. omówienie celu naukowego ww. pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Monografia pt. *Metody ustalania ekwiwalentów czasowników wyrażających stany emocjonalne w przekładzie czesko-polskim na materiale z korpusu równoległego InterCorp*, wskazana jako osiągnięcie główne, stanowi wynik mojej wieloletniej pracy z dziedziny ekwiwalencji czesko-polskiej. Praca koncentruje się na problemie ustalania polskich ekwiwalentów czeskich czasowników, a celem analizy było sprawdzenie, jaka metoda jest najbardziej pod tym względem efektywna oraz jakie czynniki determinują wybór polskiego ekwiwalentu. Przedmiotem analizy były czeskie jednostki odnoszące się do różnych stanów psychicznych i emocjonalnych. Badania prowadzone były na materiale z korpusu równoległego InterCorp. W ich wyniku powstał autorski algorytm ułatwiający ustalanie ekwiwalentów i jest on prezentowany w tej pracy.

Tematyka oraz cel pracy sformułowane są w części pierwszej (*Wstęp*). Tam też zasygnalizowane są problemy ekwiwalencji czesko-polskiej szczególnie w kontekście

ustalania ekwiwalentów dla wybranej grupy czasowników. *Wstęp* przybliży też motywację tej pracy; w przypadku przekładu czesko-polskiego dostępne źródła ekwiwalentów nie są ani wystarczająco precyzyjne (słowniki klasyczne), ani dostatecznie wiarygodne (translatory elektroniczne i portale tłumaczeniowe).

Rozdział *Problemy ustalania ekwiwalencji* przedstawia problemy teoretyczne dotyczące przekładu i ekwiwalencji, prezentując jednocześnie szereg ich definicji. Rozważania nad istotą przekładu skontrastowane są z mechaniką tłumaczenia maszynowego i wiązań automatycznych (str. 34-36), które nie tylko ekstrahują odpowiedniki z tekstów będących przekładami, ale również *trenują* na nich; czerpią więc tym samym z dorobku tłumaczeń tradycyjnych i na nich się opierają. Zagadnienie to łączy się też bezpośrednio z fenomenem zaobserwowanego w ostatnich latach szczególnego zacieśnienia i wzajemnego wzbogacenia pomiędzy badaniami translatorskimi a studiami kontrastywnymi; poznając strukturę języka, możemy ustalić odpowiedniości na wielu poziomach w zależności od przyjętego *tertium comparationis* (str. 38-39). Temat ten porusza rozdział *Przekład a studia kontrastywne*, prezentujący jednocześnie złomek imponującego dorobku czeskiego i polskiego językoznawstwa konfrontatywnego.

Korpus, z którego pochodzi analizowany materiał, przedstawiony został w rozdziale *Dane korpusowe*. Ta część monografii poświęcona jest przede wszystkim budowie InterCorpu oraz możliwościom jego wykorzystania. Zaprezentowane zostało tu również narzędzie Treq, umożliwiające generowanie list ekwiwalentów wprost z korpusu InterCorp, wykorzystywane zarówno przez językoznawców, jak i tłumaczy, a także studentów (str. 48-52).

Właściwą analizę poprzedza rozdział *Studia przypadków*, omawiający strukturę przedstawionych tu badań oraz ich metodologię. W opracowaniu tym zostało zastosowane podejście mieszane, łączące trzy klasyczne podejścia korpusowe: *corpus-illustrated*, *corpus based* i *corpus driven* (sporadycznie stosowana jest również metoda *corpus-assisted analysis*); w prezentowanej monografii korpus wykorzystywany jest w celu potwierdzenia i zilustrowania założenia przyjętego wcześniej na podstawie definicji słownikowych, modyfikacji tej hipotezy w wyniku przeprowadzenia dalszego etapu analizy oraz rozszerzenia i konkretyzacji założenia – tu inwentarza potencjalnych ekwiwalentów po zakończeniu badania (str. 55-56). Rozdział ten zapoznaje także z listą czeskich jednostek poddanych wstępnej analizie, z których wybrano kilka, przedstawionych w kolejnych rozdziałach: *zdát se* (Przypadek 1), *trápit* (Przypadek 2), *soucítit* i *soustrast* (Przypadek 3), *závidět* i *žárlit* (Przypadek 4), *mít rád* i *milovat* (Przypadek 5), *toužit* (Przypadek 6).

Już pierwsze badanie wykazało (*zdát se*), iż InterCorp oferuje całą gamę różnych ekwiwalentów, akcentujących różne odcienie znaczeniowe analizowanego czasownika (str. 59-70). Stwierdzenie tego było wówczas możliwe dopiero po czasochłonnej analizie manualnej; obecnie dzięki narzędziu Treq wynik pojawia się po kilku sekundach.

Analiza czasownika (*trápit*) obejmowała automatyczną ekscerpcję poświadczeń z korpusu InterCorp i ich ręczne badanie oraz analizę walencyjną badanego czeskiego czasownika i jego najczęstszych polskich ekwiwalentów, a także próbę przypisania obiektom ról semantycznych. Ponownie też wygenerowano listę odpowiedników przy użyciu Treq. Jednak dopiero próba „rozbicia” jednostek na znaczenia (str. 84-86) przyniosła pewne wskazówki dotyczące możliwości wyboru określonych ekwiwalentów w danych kontekstach; owo „rozbicie” na znaczenia tego czasownika miało też wpływ na ideę późniejszego wykorzystania narzędzia WoSeDon (str. 139-142).

Kolejny przypadek miał pierwotnie obejmować wyłącznie analizę czasownika *soucítit*, jednakże w trakcie badań wstępnych ustalono, iż w kontekście języka polskiego konieczna jest równoległa analiza innej jednostki, będącej językowym wykładnikiem emocji związanych ze współczuciem – rzeczownika *soustrast*. Wykorzystano słowniki jedno- i dwujęzyczne oraz walencyjne, jednostki poddano też typowej procedurze analizy korpusowej (automatyczna ekscerpcja i ręczna analiza); z uwagi na małą liczbę poświadczeń badanie nie przynosiło oczekiwanych efektów. Mały przełom stanowiły listy odpowiedników wygenerowane przez Treq. Ponownie przeprowadzono ręczną analizę wszystkich wyekscerpowanych automatycznie poświadczeń (na wzór badań stosowanych w Pattern Grammar); dopiero ta analiza pozwoliła dostrzec regułę dotyczącą wyboru ekwiwalentów (str. 98-99).

Dalsze badanie również dotyczyło dwóch leksemów – czasowników *závidět* i *žárlit*, które nie są synonimami, jednak obydwa odnoszą się w języku polskim do pojęcia zazdrości. Jednostki te poddano pełnej procedurze analizy korpusowej ustalonej w tej pracy, jednakże *wystarczająco dobre* ekwiwalenty mogłyby być ustalone już na początku tej drogi – podał bowiem słownik klasyczny, a listy wygenerowane przez Treq tylko ten fakt potwierdziły. Analiza walencyjna dodatkowo ukazała, że zarówno czasownik *žárlit*, jak i jego polski ekwiwalent przyłączają frazę przyimkową (str. 108-109).

Kolejny przypadek to ponownie analiza dwóch jednostek – *mít rád* i *milovat*, przy czym problemowa okazała się ta pierwsza. *Mít rád* to dla osoby polskojęzycznej kombinacja znaczeń ‘kochać’ i ‘lubić’ i jako taka reprezentuje pojęcie budzące niezrozumienie. Analizę frazy *mít rád* komplikuje fakt, iż dla wyrażenia znaczenia ‘kochać’ język czeski posiada

jeszcze inny czasownik – *milovat*; stąd decyzja o równoległej analizie tych jednostek. Druga – czasownik *milovat* – znajduje swój odpowiednik na każdym etapie analizy. Wyniki przeprowadzonej analizy słownikowej oraz listy wygenerowane przez Treq skłoniły nas ku przypuszczeniu, iż ekwiwalentem *mít rád* może być czasownik *lubić*. Wyniki analizy poświadczeń korpusowych nie są jednak jednoznaczne; badaniu poddano więc obiekty łączące się z oboma czeskimi jednostkami, a także przeprowadzono ankiety wśród rodzimych użytkowników języka czeskiego. Na tej podstawie wyróżniono frazę powodującą wieloznaczność – *mít rád* jako wyznanie. Potwierdzają to także wypowiedzi na czeskich forach internetowych, na których odnaleziono dużą liczbę postów, których autorki i autorzy rozważają znaczenie tej jednostki właśnie jako wyznania lub deklaracji; nie mają jednak wątpliwości co do znaczenia czasownika *milovat* w tej samej funkcji. O ile w języku czeskim istnieje możliwość użycia wyrażenia łączącego obydwa znaczenia ('lubić' i 'kochać'), o tyle w języku polskim tłumacz musi zdecydować, czy w tekście chodzi o miłość, czy jedynie o sympatię. W wielu przypadkach nie rozstrzygnie tego problemu nawet szeroki kontekst (str. 123-124).

Przeprowadzone studia przypadków wykorzystują różne sposoby wyszukiwania ekwiwalentów na podstawie danych z korpusu równoległego InterCorp. Metody te można połączyć, budując algorytm i prezentuje to rozdział *Projekt algorytmu ułatwiającego ustalenie ekwiwalentów*. W opracowaniu tym implementowano metody odnoszące się zarówno do poszukiwań leksykologicznych, jak i analiz ręcznych oraz automatycznych, a także konkretnych teorii językoznawczych; autorski algorytm składa się z pięciu etapów analizy: ekwiwalenty słownikowe, automatyczna ekstrakcja par ekwiwalentów, analiza walencyjna, gramatyka przypadków głębokich, Pattern Grammar. Etap szósty to badania eksperymentalne i metody przyszłościowe – Word Sketches, czy wykorzystanie *Słownosieci* i narzędzia *WoSeDon* (str. 125-142).

Jednostką, która przeszła przez wszystkie etapy proponowanego algorytmu, był czasownik *toužit*, będący jedną z tych wieloznacznych jednostek, dla których niezwykle trudno wskazać ekwiwalent.

Słowniki jedno- i dwujęzyczne nie wskazują jednoznacznie ekwiwalentu tego czasownika, choć w definicjach najczęściej pojawia się czasownik *pragnąć*. Ten etap był łaskawszy dla czasowników *závidět* czy *milovat*, dla których słownik czesko-polski podaje trafne ekwiwalenty.

Drugi etap – automatyczna ekstrakcja par ekwiwalentów – potwierdził najwyższą

frekwencję czasownika *pragnąć* wśród ekwiwalentów. Na liście par ekwiwalentów pojawiają się też odpowiedniki wszystkich znaczeń czasownika *toužit*. Na marginesie warto odnotować, iż automatyczna ekstrakcja wskazała również ekwiwalent czasownika *soucítit – współczuć*.

Analiza walencyjna bazująca na poświadczeniach czasownika *toužit* ekscerpowanych z czeskich oryginałów w większości przypadków nie przyniosła oczekiwanych rezultatów; badanych było siedem schematów walencyjnych, a tylko w przypadku jednego (*toužit + inf*) można zaryzykować stwierdzenie o wpływie walencji na znaczenie i rozumienie tego czasownika. Czasowniki *pragnąć, chcieć* oraz formy im bliskie (także derywaty) łączące się z bezokolicznikiem stanowią prawie 90% wszystkich ekwiwalentów w tej grupie, wobec czego można uznać, iż dla schematu *toužit + inf* został odnaleziony trafny ekwiwalent. Potwierdziła to również analiza poświadczeń ekscerpowanych z InterCorpu z tekstów czeskich przekładów wyrównanych z polskimi tekstami oryginalnymi: schemat *toužit + inf* najczęściej odpowiada polskim frazom *pragnąć + inf* (str. 162-164, 178-179, 184). Dla pozostałych schematów nie udało się ustalić jednego (i jednoznacznego) ekwiwalentu. Podejmowane próby ustalenia ekwiwalentów dla najliczniejszej grupy poświadczeń, reprezentującej schemat *toužit + Oabstr* (obiekt abstrakcyjny), nie zakończyły się sukcesem; obiekty te są bardzo różnorodne, podzielone na grupy nie stanowią odpowiednio licznych materiału badawczego, często też można zakwalifikować ich do dwóch grup, np. *láska* – może oznaczać obiekt abstrakcyjny oraz ludzki (185-186).

Czwarty etap algorytmu przewidywał wykorzystanie teorii przypadków głębokich. Partycypantem pojawiającym się w każdym z analizowanych poświadczeń jest argument o wartości *Experiencera*. Drugim argumentem łączącym się z czasownikiem *toužit* jest źródło (bodziec) – *Stimulus*. Argumenty o tych samych wartościach pojawiają się również wokół ekwiwalentów. W przypadku tego typu czasowników identyfikacja ról semantycznych nie ułatwia ustalenia trafnego ekwiwalentu. Przeprowadzony w ramach tego badania eksperyment z hipotetycznymi przykładami, analizujący preferencje semantyczne, ukazał jedynie, iż uniwersalnym ekwiwalentem czasownika *toužit* mogłaby być jednostka *pragnąć*. Takie ujednoznacznienie wiązałoby się jednak z uproszczeniem i stratą części znaczenia w procesie przekładu. Choć krok ten w przypadku tak określonej grupy czasowników nie przynosi zamierzonego efektu, może być wykorzystany w badaniu innych grup czasowników, gdzie rola semantyczna oryginału i ekwiwalentu może być istotna przy różnicowaniu znaczenia jak choćby w przypadku zdań: *Przejechał las. (Loc) – Projel les. // Przejechał psa. (Objekt) – Přejel psa*. Zmiana wartości argumentu może wskazywać na inne znaczenie, co może ułatwić

wybór ekwiwalentu.

Piąty etap – badanie w nurcie Pattern Grammar również nie przyniosło rezultatu w przypadku czasownika *toužit*. Manualna analiza wyekscerpowanych 278 równoległych poświadczeń czasownika *toužit* nie wykazała żadnego wzorca, który przez swoją powtarzalność mógłby wskazywać na konkretne znaczenie i konkretny ekwiwalent w języku polskim (str. 189-190). Powiodło się to natomiast przypadku frazy *vyjádřít soustrast i žárlit na* + Obiekt.

Niepowodzenie z wykorzystaniem analizy Pattern Grammar skłoniło ku przypuszczeniu, iż w przypadku czasownika *toužit* efektu nie przyniosą również inne badania opierające się na kontekście liniowym. Wyniki analizy stochastycznej (etap szósty) opartej na kontekście linearnym potwierdziły wcześniejsze przypuszczenia; wykorzystując tę metodę nie udało się wskazać konkretnego ekwiwalentu czasownika *toužit* (str. 192). Eksperyment ten, co warto zaznaczyć, uzyskał lepsze wyniki podczas analizy jednostki *být líto*.

Etap szósty obejmował również profile kolokacyjne – Word Sketches. Wiarygodne wykorzystanie narzędzia Sketch Engine z użyciem danych z InterCorpu nie jest jednak możliwe, co zostało opisane w pracy (str. 194-199). Eksperymentalnie potwierdzono jedynie, iż w przypadku schematu *toužit* + inf, czasowniki *marzyć* i *tęsknić* nie są preferowanymi ekwiwalentami (str. 195-196). Sketch Engine pozostaje obiecującym narzędziem wspomagającym ustalanie ekwiwalencji czesko-polskiej, jednak możliwość generowania paralelnych profili z zasobów InterCorpu jest kwestią przyszłości.

Zaproponowany algorytm nie zamyka wachlarza możliwości badań; jest propozycją, którą można rozważyć na etapie poszukiwania ekwiwalentów. W oparciu o elementy tego algorytmu powstało już szereg prac dotyczących czesko-polskiej i polsko-czeskiej ekwiwalencji; powstaje także publikacja próbująca wykorzystać ten algorytm w badaniu gramatyczno-leksykalnym. W świetle tych badań koniecznym wydaje się rozszerzenie inwentarza analizowanych czasowników zarówno z grupy tu opisywanej, jak i innych grup, np. czasowników ruchu ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia prefiksów.

W książce tej wykorzystano również inne metody, np. elementy Semantic Mirroring; w przypadku jednostek *soucítit* i *mít rád* sprawdzano, jak na język czeski przekładane są ich najczęstsze ekwiwalenty i czy tłumaczenie „wraca” do analizowanych jednostek wyjściowych (por. proces rekonceptualizacji).

Zastosowano również siatkę znaczeń dla czasowników *závidět* i *žárlit* a także *zazdrościć* i *być zazdrosny* oraz dla jednostek *mít rád* i *milovat* oraz *kochać* i *lubić*. Siatki te,

bazujące na definicjach słownikowych oraz poświadczeniach korpusowych, w sposób dość szczegółowy ukazują, które znaczenia danych jednostek są ekwiwalentne. Informacja o tej ekwiwalencji mogłaby być pożyteczna dla leksykografów. Podobnym zabiegiem było „rozbicie” na znaczenia czasownika *trápit* i jego polskich odpowiedników. Oznaczenie, które znaczenia reprezentowane przez analizowane czasowniki pokrywają się ze znaczeniami potencjalnych polskich ekwiwalentów, może ponownie mieć wpływ na kształt haseł słownikowych. Jednak obie metody (zarówno rozbijanie na znaczenia, jak i siatka znaczeń) są niezwykle czasochłonne. Można by je było zautomatyzować dzięki zastosowaniu *Słowosieci* i narzędzia WoSeDon. W pracy tej jest opisany eksperyment z czasownikiem *cierpieć* (str. 140-141); rezultatem tego badania było połączenie znaczeń *cierpieć*₁ z *trpět*₂. Dzięki ujednoznaczeniu czasowników polskich i czeskich, mogłoby dojść do wiązania ich konkretnych znaczeń, w czym pomogłoby zintegrowanie polskiej *Słowosieci* i czeskiego WordNetu. Połączenie konkretnych znaczeń jednostek mogłoby zmienić oblicze leksykografii.

W końcowej części monografii (str. 207-208) umieszczone są też sugestie, których realizacja wpłynęłaby z pewnością pozytywnie na możliwość przeprowadzania badań – powiększenie czesko-polskiej części InterCorpu (część z zaplanowanych badań nie została przeprowadzona z uwagi na niewystarczającą liczbę poświadczeń) oraz rozszerzenie anotacji w tym korpusie (informacja o prozodii semantycznej i ograniczeniach semantycznych mogłyby być dostępne automatycznie).

Celem prezentowanego opracowania było sprawdzenie, czy w oparciu o dane z korpusu równoległego InterCorp można stwierdzić, jaka metoda jest najefektywniejsza przy ustalaniu polskich ekwiwalentów czeskich czasowników. Do analizy wybranych zostało kilka podejść badawczych ułożonych w swoisty algorytm. Zaprezentowane badania to analizy wyselekcjonowanych jednostek czeskich, sprawiających szczególne problemy przy przekładzie na język polski. Poszczególne etapy opisanego algorytmu, jak wynika z przeprowadzonych analiz, różnie sobie radzą z ustalaniem trafnych ekwiwalentów. W świetle uzyskanych danych trudno też wskazać jedną najlepszą metodę; uzasadnionym wydaje się więc powiązanie różnych metod, jak zostało to przedstawione w tej pracy.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo - badawczych (artystycznych)

Moje zainteresowania naukowe koncentrują się głównie wokół ekwiwalencji czesko-polskiej, zagadnień z pogranicza semantyki i składni oraz glottodydaktyki; w niemal każdej mojej publikacji obecne są też ślady lingwistyki kontrastywnej, która towarzyszy mi od początku pracy naukowej.

Obecnie wiodącym tematem moich prac jest ekwiwalencja czesko-polska; powstało do tej pory 15 prac (w tym monografia *Metody ustalania ekwiwalentów czasowników wyrażających stany emocjonalne w przekładzie czesko-polskim na materiale z korpusu równoległego InterCorp*), z których 10 jest wyłącznie mojego autorstwa, a pozostałe są współautorskie (wspólnie z dr. inż. A. Rosenem, dr. J. Haną i dr B. Hładką). Badania te, prowadzone z wykorzystaniem materiału pochodzącego z korpusu InterCorp, w przeważającej liczbie łączą różne teorie językoznawcze oraz elementy metody statystycznej i stochastycznej; ich celem jest ustalenie trafnych / optymalnych ekwiwalentów analizowanych jednostek czeskich. Prace te, dotykając problemów leksykologii i translatoryki, przynoszą również propozycje rozwiązań leksykograficznych.

Wypracowane procedury zostały wykorzystane również przy kolejnych artykułach współautorskich, z których jeden ma się ukazać w 2019 roku (*Analiza korpusowa czeskiego czasownika postrádat i jego polskich ekwiwalentów*, wspólnie z dr. A. Rosenem), a drugi jest w przygotowaniu (*Możliwości i ograniczenia korpusów językowych jako narzędzi ułatwiających ujednoznacznianie znaczeń*, wspólnie z G. Gawrońską); w tym drugim odchodzimy od badania czasowników i podejmujemy próbę stosowania opracowanego algorytmu, analizując również inne części mowy (pol. *kilkanaście*, czes. *úzkost* i *frajer*). Kolejny przygotowywany tekst (*Parallel corpus as functional context of aspectual interpretation – the case of Czech, Croatian and Polish biaspectual verbs*, wspólnie z dr E. Jurkiewicz-Rohrbacher) również korzysta z procedur omawianego wcześniej algorytmu, jednak przedmiotem zainteresowania jest w nim ekwiwalencja pod względem aspektu czasownika.

Prace podejmujące zagadnienia z pogranicza semantyki i składni dotyczą problemów walencji, procesów nominalizacji, gramatyki przypadków głębokich i frazeologii. W tej grupie znalazło się 10 artykułów (1 współautorski, wspólnie z dr. inż. A. Rosenem), z których część wykorzystuje materiał korpusowy, a pozostałe bazują na materiale ekscerpowanym ręcznie.

Badania te odnoszą się do polsko-czeskiej analizy konfrontatywnej schematów walencyjnych różnych grup czasowników i omawiają nominalizacje odczasownikowe w języku czeskim i polskim (w tym ich funkcje stylistyczne oraz składniowe); jeden z artykułów przedstawia też semantyczno-składniową analizę związków frazeologicznych o tematyce marynistycznej w języku polskim na tle porównawczym innych języków słowiańskich. W tej grupie artykułów dwa teksty wyróżniają się ze względu na analizowany materiał; pierwszy z nich omawia formacje nominalizowane w angielskiej, polskiej i czeskiej wersji Harrego Pottera, drugi natomiast bada nominalizacje w polskiej i czeskiej prasie dla rodziców małych dzieci.

Trzecim kręgiem tematycznym skupiającym moje badania są zagadnienia glottodydaktyczne. W zasadzie wszystkie badania z tej dziedziny (poza podręcznikiem napisanym wspólnie z mgr Moniką Ziarno) oparte są na analizie korpusowej (InterCorp i korpus uczniowski CzeSL); są to artykuły współautorskie (wspólnie z dr Svatavą Škodovą i dr. inż. A. Rosenem), poruszające problem zdrobnień w języku polskim i czeskim w kontekście nauki tych języków jako obcych. Wspólnie z G. Gawrońską przygotowuję też projekt *Specifics of the acquisition of a closely related language in a corpus of Czech produced by Polish learners*, mający wspomóc lektorów języka czeskiego jako obcego uczących osoby polskojęzyczne.

Pozostałe publikacje naukowe to artykuły poświęcone zjawiskom języka w mediach. Są to 3 autorskie teksty poświęcone skrytym komunikatom reklamowym, artykułom sponsorowanym i anglicyzmom w prasie czeskiej i polskiej. Czwarty artykuł, dotyczący zjawiska „bezpiecznej prawdy” w tabloidach polskich i czeskich, jest dla mnie osobiście bardzo cenny, ponieważ jest wynikiem współpracy z moimi ówczesnymi studentkami – mgr Magdaleną Stefaniak i mgr Joanną Susfał.

Wykaz prac naukowych zamykają dwa teksty współautorskie dotyczące problemów teoretycznych badań korpusowych; są to *Between the devil and the deep blue sea or between users' needs and the compilers' powers: An analysis of the Czech-Polish part of the parallel corpus InterCorp* (wspólnie z dr M. Hebał-Jeziorską i dr. inż. A. Rosenem) oraz *Praktyczny przewodnik po korpusie równoległym InterCorp* (wspólnie z dr. inż. A. Rosenem).

Mój dorobek naukowy to ponad 30 prac naukowych, w tym artykułów w renomowanych czasopismach polskich i zagranicznych („Prace Filologiczne”, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, „Slavica Wratislaviensia”, „Zeszyty Łużyckie”, „Časopis pro moderní filologii”) oraz 4 artykuły popularno-naukowe. Współredagowałam także cztery tomy pokonferencyjne oraz jeden numer czasopisma „Slavic Eurasian Studies”.

Wyniki moich badań prezentowałam na wielu konferencjach i sesjach naukowych krajowych (28) i zagranicznych (20); pełną listę referatów wygłoszonych przeze mnie na różnych konferencjach, seminariach i warsztatach załączam w wykazie osiągnięć.

6. Działalność dydaktyczna

Pracę dydaktyczną rozpoczęłam w roku 1999. Od tej pory nieprzerwanie prowadzę różnorodne zajęcia sławistyczne (w języku polskim i czeskim), w tym seminaria licencjackie. W latach 2004-2018 wypromowałam 94 prac licencjackich oraz zrecenzowałam 98 prac dyplomowych (63 prace magisterskie i 35 prac licencjackie). Obecnie jestem promotorką 7 studentów piszących licencjackie prace bohemistyczne.

Od roku 2003 zajmuję się również językiem polskim jako obcym; przeprowadziłam wiele godzin zajęć lektorskich w Polsce i za granicą (Praga, Olomuniec, Lipsk), a od 2014 roku prowadzę również zajęcia szkoleniowe dla nauczycieli języka polskiego jako obcego.

7. Działalność organizacyjna i promocyjna

W latach 2008-2014 pełniłam funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Sławistyki Zachodniej i Południowej UW; w tym czasie byłam również członkinią Rady Naukowej Instytutu Sławistyki Zachodniej i Południowej i dziekańskiej Komisji Finansowej Wydziału Polonistyki. W latach 2012-2016 miałam też Mandat Elektora Uniwersytetu Warszawskiego, w latach 2011-2012 byłam przewodniczącą Komisji Egzaminacyjnej ds. Certyfikacji Językowej w Instytucie Sławistyki Zachodniej i Południowej UW.

W ramach współpracy zagranicznej zainicjowałam przyjazd i zorganizowałam pobyt 8 naukowców z Czech. Organizowałam (i współorganizowałam) też kilkanaście międzynarodowych konferencji naukowych, w tym dwie za granicą.

W ramach działalności popularyzatorskiej kilkakrotnie prowadziłam zajęcia językowe i tłumaczeniowe w szkołach i przedszkolu w Warszawie i Kleszczowie (przedszkole i szkoła podstawowa – rok 2008, szkoła podstawowa – rok 2012, gimnazjum 2015 i 2016). W ramach *Festiwalu Nauki* przeprowadziłam warsztaty i seminaria dla uczniów (2013, 2014).

Elibreta
Kecmarova

